

Výročná správa 2005

Prehľad – Začiatok nového pracovného programu

- 1. Sledovanie a pochopenie zmien**
- 2. Skúmanie toho, čo funguje**
- 3. Odovzdávanie a zdieľanie nápadov a skúseností**
- 4. Hodnotenie nášho príspevku**
- 5. Kľúčové podujatia v roku 2005**

Prehľad – Začiatok nového pracovného programu

Rok 2005 bol prvým rokom nového štvorročného pracovného programu 2005–2008. Energicky a ambiciózne začala nadácia plniť nový program „Meniaca sa Európa: lepšia práca, lepší život“. Pripravila rad výskumných projektov, aby pokryla štyri prioritné témy: vytváranie viac a lepších pracovných miest, rovnováha medzi pracovným a osobným životom, podpora účasti a partnerstva a budovanie sociálnej súdržnosti. Dôležitou udalosťou na konci roku bolo menovanie Jorma Karppinena za nového riaditeľa nadácie, ktorý prevzal funkciu v decembri.

S úmyslom prispieť k diskusii na európskej úrovni pripravila nadácia písomný príspevok k Zelenej knihe Európskej komisie o demografických zmenách. Ako výsledok stratégie spolupráce rozvinutej počas roku 2005 Výbor regiónov využil odborné poznatky nadácie na sformovanie svojho stanoviska k reštrukturalizácii priemyslu a demografickým zmenám. V nadväznosti na postup, ktorý sa začal v roku 2004, nadácia zorganizovala a usporiadala v Bruseli výmenný seminár so sociálnymi atašé stálych zastúpení členských štátov EÚ, ako aj so zástupcami prístupujúcich a kandidátskych krajín. V priebehu roku pokročila spolupráca s Európskym parlamentom, najmä prostredníctvom niekoľkých podujatí a prezentácií na témy počnúc reštrukturalizáciou a riadením zmien až po pracovné podmienky a kvalitu práce.

Rok 2005 sa vyznačoval aj ďalšími snahami o komunikáciu so zainteresovanými partnermi nadácie. Šesť národných návštev v rámci programu putovnej výstavy Kvalita života v Európe – v Rakúsku, Maďarsku, Írsku, Slovinsku, Španielsku a Švédsku – zahŕňalo bilaterálne rokovania so zástupcami vlád a sociálnych partnerov. Tieto zastávky putovnej výstavy, ktoré sú príležitosťou na stretnutia so zainteresovanými partnermi nadácie a pre prezentáciu aktuálneho výskumu nadácie, budú pokračovať aj v roku 2006. Prezentácia zistení prieskumu o kvalite života v Európe mala značný vplyv na národné a európske médiá a oslovila prostredníctvom novín, rádia a televízie približne šesť miliónov ľudí.

Podnikový prieskumný projekt o pracovnom čase a rovnováhe medzi pracovným a osobným životom v roku 2005 napredoval. Práca v teréne sa rozšírila na šesť nových členských štátov a začala sa fáza projektu, keď sa pripravovali správy a vykonávali analýzy. Pred koncom roku bol prehľad prvých zistení projektu predstavený novinárom a zverejnený na internete.

Vzhľadom na počet krajín a jazykov, v ktorých sa prieskum vykonával, sa nadácia rozhodla poveriť monitorovaním projektu a poradenstvom počas jeho životného cyklu externého odborníka na kontrolu kvality. Toto zabezpečilo, aby sa prieskum vykonával v súlade s najlepšou praxou v medzinárodných sociálnych prieskumoch.

Počas roku 2005 nadácia ďalej zefektívňovala svoj publikačný proces, s cieľom predkladať včasné a presné výskumné zistenia, ktoré môžu byť zdrojom informácií pre verejné diskusie a pri vytváraní politiky nielen na úrovni EÚ, ale aj na národnej úrovni. V roku 2005 bolo vydaných niekoľko dôležitých publikácií, vrátane *Slovníka európskych zamestnaneckých vzťahov*, ktorý obsahuje 300 termínov s krížovými odkazmi, ktoré sa týkajú zamestnanosti a politiky zamestnaneckých vzťahov, a databázy EurLIFE, ktorá poskytuje jednoduchý prístup k ukazovateľom životných podmienok v Európe. V rámci svojho publikačného programu nadácia vydala 178 publikácií, čo oproti objemu v roku 2004 predstavuje nárast o 10%. So zreteľom na odporúčania, ktoré vyplynuli z užívateľského prieskumu, nadácia v roku 2005 upravila aj svoju hlavnú internetovú stránku Eurofound, zdokonalila vyhľadávaciu funkciu a navigačné nástroje. Internetová stránka je pre nadáciu kľúčovým kanálom pre šírenie svojho výskumu a zistení a zdokonalená stránka priniesla výrazný nárast celkového počtu internetových užívateľských relácií.

V októbri nadácia vydala prvé číslo svojho nového časopisu, *Foundation Focus (Zameranie nadácie)* na tému reštrukturalizácie priemyslu. Plánuje venovať každé číslo časopisu téme, ktorá má v Európskej únii rozhodujúci sociálny a hospodársky význam, so sériou článkov o rôznych stránkach danej témy. Celkovým cieľom na európskej ako aj na národných úrovniach je prispieť k diskusii o závažných otázkach formujúcich životné a pracovné podmienky v Európe.

Správna rada nadácie prešla v roku 2005 niekoľkými zmenami, ktoré boli dokumentované v nariadení Rady, ktorým sa mení a dopĺňa pôvodné zakladajúce nariadenie (EHS) č. 1365/75. Zaviedol sa nový súbor pravidiel riadenia, ktoré upravujú hlavne veľkosť rozhodovacieho orgánu nadácie po rozšírení Európskej únie. Zatiaľ čo si zachováva svoju tripartitnú štruktúru, bývalá správna rada sa teraz nazýva riadiacou radou a bude sa stretávať iba raz ročne s výnimkou každoročných zasadnutí skupín. Okrem toho predsedníctvo prevzalo väčšie rozhodovacie právomoci. Pozitívnym ukazovateľom efektívnosti nadácie pri riadení svojich záležitostí v roku 2005 je skutočnosť, že počas roku minula 100% svojho rozpočtu, v súlade s výkazom za rok 2004.

V roku 2005 nadácia zintenzívnila svoje úsilie o zavedenie novej metodiky na vykazovanie a analýzu informácií v oblasti kvality práce a zamestnanosti, vzťahov medzi sociálnymi partnermi a v oblasti reštrukturalizácie. Nová sieť výskumníkov pokrývajúca 30 krajín v Európe bude dodávať informácie a správy pre tri monitorovacie nástroje nadácie: Európske observatórium zamestnaneckých vzťahov (European Industrial Relations Observatory (EIRO)), Európske observatórium pracovných podmienok (European Working Conditions Observatory, (EWCO)) a Európsky monitor reštrukturalizácie (European Restructuring Monitor (ERM)). Tento reštrukturalizovaný spôsob práce, ktorý nadobudne platnosť v marci 2006, má za cieľ dosiahnuť väčšiu synergiu medzi všetkými útvarmi nadácie a vyhnúť sa duplicitám v procesoch a obsahu, ktoré v súčasnosti existujú medzi oddelenými sieťami. Je to tiež prostriedok efektívnejšieho uspokojovania narastajúcich požiadaviek a veľkosti základne klientov nadácie v období po rozšírení. Nová sieť bude tiež hrať úlohu v prístupe k národným politickým diskusiám a podporí rozširovanie poznatkov nadácie pre širokú verejnosť.

Počas tohto roku sa zaviedla druhá fáza programu rozvoja ľudských zdrojov navrhnutého na dosiahnutie väčšej miery spoluúčasti a transparentnejšieho prístupu k riadeniu činnosti. Cieľom tejto aktivity je ponúknuť zamestnancom nadácie väčšie možnosti a zabezpečiť rozvoj ich plného potenciálu. Nadácia počas roku zaviedla aj nový upravený služobný poriadok Európskych spoločenstiev, aby zosúladili práva a povinnosti jej zamestnancov s tými, ktoré platia v iných inštitúciách EÚ.

Monitorovanie a pochopenie zmien je prvou z troch kľúčových úloh nadácie vytýčených v jej novom pracovnom programe na roky 2005–2008. Zmeny sa monitorujú prostredníctvom celoeurópskych informačných sietí na základe informácií, ktoré odovzdávajú korešpondenti z členských štátov a prostredníctvom komplexných paneurópskych prieskumov. Siete zbierajú národné údaje nielen o členských štátoch, ale aj o prístupujúcich a kandidátskych krajinách. Prieskumy poskytujú údaje z 25 členských štátov a niekoľkých ďalších krajín pre analýzy širokej škály otázok súvisiacich so štyrmi kľúčovými témami nadácie. Doplňujúce informácie sú zabezpečené z dvoch ďalších zdrojov: z on-line databázy EurLIFE, ktorá poskytuje štatistické informácie o kvalite života európskych občanov a on-line glosára termínov, *Slovníka európskych zamestnaneckých vzťahov*.

Siete

Tri siete – Európske observatórium zamestnaneckých vzťahov (EIRO), Európsky monitor reštrukturalizácie (ERM) a Európske observatórium pracovných podmienok – sú pre monitorovacie činnosti nadácie najdôležitejšie. Ich internetové hlásenia a analýzy neustále poskytujú užitočný, aktuálny a spoľahlivý zdroj informácií pre cieľovú skupinu nadácie. Medzi najdôležitejšie udalosti roku 2005 pre všetky siete patrilo rozšírenie pokrytia na zahrnutie viacerých krajín a príprava na konsolidovanú informačnú sieť, ktorá začne fungovať v marci 2006.

Európske observatórium zamestnaneckých vzťahov

EIRO vstúpilo v roku 2005 do ôsmeho roku svojej činnosti. On-line databáza je pre svoju cieľovú skupinu sociálnych partnerov a vlády, Európsku komisiu, Európsky parlament a iné európske orgány stále dôležitým zdrojom správ a analýz. Úroveň využívania databázy EIRO zostala počas roku 2005 vysoká, priemerný počet užívateľských relácií za mesiac vzrástol zo 176 088 v roku 2004 na 195 554 v roku 2005 – nárast o 11%.

Správa *Vývoj zamestnaneckých vzťahov v roku 2004* bola uverejnená spoločne s Európskou komisiou. Správa poskytuje komparatívny prehľad najvýznamnejších udalostí a otázok v zamestnaneckých vzťahoch počas roku tak na národnej, ako aj na úrovni EÚ. Načrtáva hlavné činnosti v rámci európskeho sociálneho dialógu a v legislatíve a politike zamestnanosti a preskúmava hlavné otázky, na ktoré sa vzťahuje kolektívne vyjednanie: mzdy, pracovná doba, bezpečnosť práce, rovnaké príležitosti a vzdelávanie. Osem komparatívnych štúdií a šesť tematických článkov bolo uverejnených on-line, ako aj komparatívne aktuálne informácie o vývoji pracovného času a miezd v celej Európe.

Začiatkom roku 2005 bola internetová stránka EIRO podrobená užívateľskému prieskumu, hodnoteniu odborníkmi na internetové stránky a testovaniu využiteľnosti. Výsledky užívateľského prieskumu boli vo všeobecnosti pozitívne, pričom užívateľské ohodnotenie informácií nájdených na internetovej stránke, pokiaľ ide o užitočnosť a spoľahlivosť, bolo vysoké. Užívatelia označili ako potrebné zdokonaľiť vyhľadávaciu funkciu a táto vylepšená funkcia sa v súčasnosti zavádza.

Cieľom hodnotenia odborníkmi na internetové stránky bolo porozumieť, ako efektívne EIRO slúži svojim kľúčovým partnerom. V rámci tohto procesu boli zástupcovia sociálnych partnerov, vlád, inštitúcií EÚ, odborníkov a medzinárodných organizácií pozvaní na stretnutie ohniskovej skupiny, ktoré sa uskutočnilo v júli v Bruseli. Skupina podrobne diskutovala o kvalite služieb EIRO pre jej kľúčových partnerov, ako by sa služby mohli zlepšiť, ako zlepšiť kvalitu článkov a štúdií a o iných súčasných a budúcich výzvach.

Európsky monitor reštrukturalizácie

Európsky monitor reštrukturalizácie (ERM) začal v roku 2005 štvrtý rok svojej činnosti. Cieľom ERM je poskytnúť obraz o tom, do akej miery sa v európskych podnikoch uskutočňuje reštrukturalizácia a koľko pracovných miest sa v dôsledku toho stratilo alebo vytvorilo. Poskytuje informácie o jednotlivých prípadoch reštrukturalizácie a kompiláciu štatistík porovnávajúcich krajiny, sektory a typy reštrukturalizácie. Korešpondenti denne sledujú svoju národnú tlač kvôli správam o reštrukturalizácii podnikov. V roku 2004 ERM pokrýval iba 18 krajín; v roku 2005 sa záber ERM rozšíril na všetkých 25 členských štátov EÚ a prístupujúce krajiny Rumunsko a Bulharsko.

Na konci roku 2005 obsahovala databáza ERM informácie o 3 781 prípadoch reštrukturalizácie, z ktorých 1 555 bolo pridanych počas tohto roku. Jedným zo zaujímavých zistení je, že 40% zaznamenaných prípadov sa týkalo rozširovania podnikania, čoho výsledkom bolo vytvorenie nových pracovných miest. V roku 2004 spadalo do tejto kategórie menej ako 20% prípadov. V roku 2005 bolo však oznámených 520 000 zrušených pracovných miest v dôsledku reštrukturalizačných aktivít v porovnaní so vznikom 370 000 nových pracovných miest. V priebehu roku sa uverejnili štyri vydania štvrťročníka *ERM quarterly*: tento on-line časopis analyzuje trendy pozorované v konkrétnych sektoroch a každé vydanie je zamerané na reštrukturalizačné aktivity v určitej krajine a v dvoch podnikoch.

Vzhľadom na charakter použitej metodiky, údaje poskytované ERM odrážajú skôr všeobecné trendy, akoby podávali úplný a presný záznam o reštrukturalizačných aktivitách v európskych podnikoch. Dôraz na zber údajov o veľkých nadnárodných spoločnostiach je pritom prirodzený, vzhľadom na to, že aktivity v malých a veľmi malých podnikoch nie sú zahrnuté. Okrem toho, nakoľko sa zaznamenávajú iba oznámenia podnikov a nie skutočné straty pracovných miest, existuje nevyhnutne medzera v pokrytí informáciami, pretože po rokovaniach so zamestnancami a odbormi, podniky nemusia oznámený plán uskutočniť. Európske stredisko pre sledovanie zmien (EMCC), ktoré patrí pod nadáciu, plánuje v roku 2006 preskúmať spôsoby zaplnenia tejto medzery pomocou štatistických a administratívnych údajov na overenie zistení ERM.

Európske observatórium pracovných podmienok

V roku 2005 vstúpilo Európske observatórium pracovných podmienok (EWCO) do druhého roku svojej činnosti. EWCO je vo svojej podstate internetový informačný zdroj, ktorý sa zaoberá otázkami súvisiacimi s kvalitou práce a zamestnanosťou v Európe. Sieť národných korešpondentov, ktorá k nemu patrí, dodáva pravidelný prísun informácií a správ o údajoch z prieskumov národných pracovných podmienok, ako aj komparatívnu analýzu vybraných tém. V roku 2005 sa sieť rozšírila, aby zahrnula štyroch nových korešpondentov z Bulharska, Maďarska, Spojeného kráľovstva a Rumunska, čoho výsledkom je sieť šestnástich národných korešpondentov a jedného korešpondenta na úrovni EÚ.

V roku 2005 EWCO uverejnilo správy o konkrétnych témach, ktoré korešpondenti spoločne vypracovali. Medzi tieto témy patrili stres súvisiaci s prácou, spojenie rodiny a práce na plný úväzok a vplyv vzdelávania na zamestnateľnosť. EWCO vydalo tiež dvanásť nových správ o národných prieskumných údajoch. Tieto správy, ktoré vychádzali z národných prieskumných zdrojov o pracovných podmienkach, poskytujú údaje, ktoré dopĺňajú údaje nadácie z jej prieskumu na úrovni EÚ. Tiež poskytujú hodnotný metodický vstup pre budúce dotazníky prieskumu európskych pracovných podmienok. V roku 2005 EWCO tiež uverejnilo svoj *Ročný prehľad pracovných podmienok v EÚ: 2004–2005*, v ktorom sa uvádza príslušný vývoj legislatívy a politiky a skúmajú trendy na pracovisku.

Prieskumy

Tri veľké komparatívne prieskumy nadácie – Prieskum európskych pracovných podmienok, Prieskum európskej kvality života (EQLS) a Podnikový prieskum o rovnováhe medzi pracovným a osobným životom – majú za cieľ mapovať kľúčové otázky a trendy v životných a pracovných podmienkach európskych občanov. V období po rozšírení sa rozsah prieskumov rozšíril, aby zahŕňal nové členské štáty, ako aj kandidátske a pristupujúce krajiny. V roku 2005 sa uskutočnila práca v teréne na štvrtom prieskume európskych pracovných podmienok, pokračovala analýza výsledkov prvého prieskumu európskej kvality života a práca v teréne na prvom podnikovom prieskume sa rozšírila, aby zahrnula šesť ďalších nových členských štátov.

Prieskum európskych pracovných podmienok

Práca v teréne na štvrtom prieskume európskych pracovných podmienok sa vykonávala v septembri – novembri 2005; predbežné výsledky sa očakávajú v druhom štvrtroku 2006. Celkovo sa na ňom zúčastnilo 31 krajín, vrátane všetkých členských štátov EÚ-25 a uskutočnili sa rozhovory s 29 648 európskymi pracovníkmi.

Tento štvrtý prieskum, predchádzajúce sa konali v rokoch 1990, 1995 a 2000, poskytne cenný obraz o pracujúcej Európe v roku 2005 a ukáže povahu zmien ovplyvňujúcich pracujúcich a ich pracovné podmienky počas posledných 15 rokov. Pre európskych politikov je tento prieskum jediný zdroj harmonizovaných údajov o mnohých dôležitých ukazovateľoch pracovného života. V mnohých krajinách nahrádza nedostatok údajov na národnej úrovni a vytvára základ pre medzinárodné porovnanie.

Kľúčové oblasti, na ktoré sa zameria štvrtý prieskumný dotazník, sú v podstate také isté ako pri predchádzajúcich prieskumoch: pokrývajú témy, ako sú pracovný čas, psychosociálne riziká vyplývajúce z práce a organizácie práce. Nadácia zhromažďuje jedinečný rad údajov o týchto otázkach na európskej, národnej a odvetvovej úrovni. V niektorých oblastiach sa záber prieskumu v roku 2005 rozšíril, aby zahrnul otázky o mieste práce, rozsahu práce vykonávanej mimo pracovnej doby a zmysle práce a uspokojení z nej. V podobnom duchu sa zmenili alebo rozšírili existujúce otázky o využívaní technológie v práci a o vzdelávaní súvisiacom s prácou tak, aby odrážali rastúci význam tejto problematiky v živote mnohých pracujúcich. Tieto revízie dotazníka, ako aj postupy kontroly kvality zavedené na zostavenie prieskumu, realizačnú fázu a fázu spracovania údajov, by mali vytvoriť väčší súbor údajov a masívnejšiu základňu pre budúce analýzy pracovných podmienok v Európe.

Prieskum počas pätnástich rokov svojho fungovania má značný vplyv. Jedným z ukazovateľov jeho významu je účasť dvoch nečlenských krajín EÚ – Nórska a Švajčiarska – ktoré si ju financovali sami. Ďalším je miera, do akej sa na prieskumné údaje odvolávajú výskumné a politické publikácie; a ďalším ukazovateľom je počet požiadaviek na súbory údajov z prieskumu (viac ako 300 žiadostí od roku 2002) od národných a medzinárodných organizácií, vrátane európskych inštitúcií, vlád členských štátov, organizácií sociálnych partnerov, OECD a ILO.

Konečnými cieľmi prieskumu sú: poskytnúť presný obraz o práci v Európe v roku 2005, poskytnúť spoľahlivé údaje pre informovanie európskych politikov a pomôcť Európskej únii dodržať svoj záväzok na „viac a lepšie pracovné miesta“. Správy o výsledkoch štvrtého prieskumu sa začnú predkladať v roku 2006. Zistenia môžu výrazne prispieť k ovplyvneniu diskusie o európskych pracovných podmienkach a k zlepšeniu ich kvality.

Prieskum európskej kvality života

Prieskum európskej kvality života (EQLS) sa uskutočnil prvýkrát v roku 2003 a pokrýval 28 krajín (25 členských štátov a tri kandidátske krajiny). Preskúmava celý rad otázok: zamestnanosť, príjem, vzdelávanie, bývanie, rodina, zdravie, rovnováha medzi pracovným a osobným životom, spokojnosť so životom a vnímaná kvalita spoločnosti. Podrobné analýzy údajov z prieskumu európskej kvality života boli uverejnené počas roku 2005 v súbore správ, ktoré sa zaoberali tromi témami: rozdiely v príjmoch a chudoba; rodiny, práca a sociálne siete; spokojnosť so životom, šťastie a pocit spolupatričnosti. Štvrtá správa zameraná na bývanie a miestne prostredie bude uverejnená v roku 2006.

Zistenia prieskumu boli oznámené prostredníctvom prezentácií na národných a medzinárodných podujatiach, napríklad dokument s názvom „Demografické zmeny v Európe: dopady na rodinnú politiku“ na zasadnutí výboru expertov Rady Európy pre deti a rodiny v máji. V marci boli výsledky prieskumu o otázkach rovnováhy medzi pracovným a osobným životom prezentované na medzinárodnej konferencii, ktorú organizovalo CBAF v Dánsku, centrum pre rovnováhu medzi pracovným a osobným životom. V novembri sa zistenia prieskumu o rozdieloch v príjmoch a chudobe prezentovali na konferencii „Budúcnosť európskeho sociálneho modelu: nemecký pohľad“ organizovanej nemeckým ministerstvom rodiny, seniorov, žien a mládeže.

V decembri WZB (Sociologické výskumné centrum v Berlíne) v spolupráci s nadáciou zorganizovalo vedeckú konferenciu, ktorá preskúmala články vychádzajúce z údajov EQLS. Následne sa z konferencie uverejní množstvo vedeckých prác týkajúcich sa problematiky kvality života.

Putovná výstava nadácie Kvalita života navštívila počas roku šesť hlavných miest: Viedeň, Budapešť, Madrid, Lubľanu, Dublin a Štokholm. Ďalšie štyri podrobné analýzy prieskumných údajov, ktoré majú byť uverejnené v roku 2006, ukončia analýzu prvého prieskumu kvality života.

V súčasnosti sa údaje z prieskumu používajú na vytvorenie správy o kvalite života v Bulharsku a Rumunsku a prvá správa z nórskeho prieskumu (vykonaného v Nórsku počas roku 2004 za použitia dotazníkov nadácie) bude konkrétne zameraná na kvalitu života zdravotne postihnutých v Európe.

Prieskum spoločností o pracovnom čase a rovnováhe medzi pracovným a osobným životom

Práca v teréne pre prvý prieskum nadácie o pracovnom čase a rovnováhe medzi pracovným a osobným životom sa vykonávala v podnikoch bývalej EÚ15 v roku 2004. V roku 2005, keď sa sprístupnili finančné zdroje, nadácia rozšírila prácu v teréne na šesť z členských štátov, ktoré sa pripojili v roku 2004: Cyprus, Česká republika, Maďarsko, Lotyšsko, Poľsko a Slovinsko. Prieskum dopĺňa existujúce údaje nadácie a výskum o pracovnom čase, ktoré boli zamerané hlavne na jednotlivých pracovníkov. Fáza prípravy správ a analýz projektu prebiehala počas roku 2005 a niektoré z prvých „hlavných“ výsledkov boli zverejnené on-line na konci roku.

Metodika pre druhú fázu – šesť nových členských štátov – bola rovnaká ako v prípade prvej. Vybranou jednotkou prieskumu bol podnik (miestne pracovisko); prieskum pokrýval celé hospodárstvo s výnimkou sektoru poľnohospodárstva a bol reprezentatívny za všetky podniky s 10 alebo viac zamestnancami; okrem toho bola vzorka rozvrstvená podľa veľkosti podniku a rozsiahlosti ekonomického sektoru.

Prieskum sa zamerával na úpravy pracovného času, ktoré by mohli pracovníkom významne pomôcť dosiahnuť uspokojivú rovnováhu medzi pracovným a osobným životom. Medzi takéto úpravy patrí: práca na čiastočný úväzok; rozšírené prevádzkové hodiny; flexibilný pracovný čas, vrátane evidencie pracovnej doby; nadčasové hodiny; voľno na starostlivosť o dieťa; postupný a predčasný odchod do dôchodku; a opatrenia na uľahčenie rovnováhy medzi pracovným a osobným životom.

Respondentmi boli riadiaci pracovníci so zodpovednosťou za personál a nezávislí predstavitelia zamestnancov. Celkovo sa uskutočnili telefonické pohovory s manažérmi vo viac ako 21 000 podnikoch; v 25% týchto podnikov sa uskutočnil pohovor aj so zástupcom zamestnancov. Pre šesť krajín, v ktorých sa uskutočnil prieskum v roku 2005, sa pridali dve dodatočné otázky týkajúce sa okolností: či podnik vlastní domáci alebo zahraniční vlastníci a či podnik bol založený v období prechodu na trhové hospodárstvo.

Na základe integrovaného súboru údajov (za 21 krajín) sa v roku 2005 rozbehla príprava správ a analýz a prvá popisná prehľadná správa má byť uverejnená v roku 2006. Po nej bude nasledovať rad podrobnejších správ o konkrétnych úpravách (práca na čiastočný úväzok, dlhšie prevádzkové hodiny, voľno na starostlivosť o dieťa, predčasný a postupný odchod do dôchodku), ktoré budú analyzovať prieskumné údaje a uvádzať ich do súvislostí prostredníctvom iného významného výskumu. Očakáva sa, že tieto správy budú dostupné v druhej polovici roku 2006.

Eurobarometer – prieskum o pracovných miestach a mobilite

V roku 2005 pokračovala spolupráca s Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a rovnosť príležitostí pri analyzovaní a uverejňovaní výsledkov prieskumov Eurobarometer na témy zaujímavé pre nadáciu: napríklad IKT (informačné a komunikačné technológie) v práci, sociálny kapitál, využívanie času počas pracovného života. Nadácia vykonáva analýzu údajov z prieskumu Eurobarometer o pracovných miestach a regionálnej mobilite a tiež bola zapojená do tvorby dotazníka. Obsahuje okolo 50 otázok a je založený na osobných pohovoroch vo všetkých 25 členských štátoch. Súbor údajov obsahuje približne 23 000 pohovorov. Správy vyplývajúce z tohto projektu podporia nielen Európsky rok mobility pracovníkov 2006, ale aj prípravu časti *Správy Komisie*

Komisie o sociálnej situácii v roku 2007, ktorá sa týka sociálnej dimenzie mobility všetkých občanov. Okrem toho tieto správy nadácii pomôžu pri vykonávaní hĺbkového výskumu pracovnej a profesionálnej mobility a pohybu zamestnancov medzi regiónmi a krajinami. Cieľom je:

- poskytnúť podrobný opis geografickej mobility a mobility pracovného trhu v Európe;
- analyzovať hnacie mechanizmy mobility a prekážky pre mobilitu v Európe;
- identifikovať ekonomické a sociálne vplyvy modelov mobility v Európe.

EurLIFE

EurLIFE, databáza štatistických ukazovateľov kvality života nadácie, bola uvedená do prevádzky v júni 2005. Pokrýva 25 členských štátov EÚ a Bulharsko, Rumunsko a Turecko. Poskytuje najlepšie dostupné údaje zo zdrojov uverejnených v EÚ a z vlastných zdrojov nadácie týkajúce sa viac ako 120 sociálnych ukazovateľov v dvanástich oblastiach kvality života: vzdelávanie, zamestnanosť, životné prostredie, rodina, zdravie, bývanie, spokojnosť so životom, voľný čas, nedostatočný príjem, bezpečnosť, sociálna účasť a doprava. Tento nový nástroj umožňuje používateľom vytvárať grafy a tabuľky podľa vlastných požiadaviek a tak pomáha pri mapovaní trendov a vývoja kvality života Európanov.

<http://www.eurofound.eu.int/areas/qualityoflife/eurlife/index.php>

Slovník európskych zamestnaneckých vzťahov

Slovník európskych zamestnaneckých vzťahov je navrhnutý ako jednoducho použiteľný on-line referenčný nástroj a je vyčerpávacím súborom najpoužívanejších termínov v oblasti zamestnanosti a zamestnaneckých vzťahov na európskej úrovni. Obsahuje takmer 300 abecedne usporiadaných hesiel, k nim sú uvedené definície a kontextové informácie a linky na právne dokumenty a prípady EÚ. Tieto definície boli upravené tak, aby obsahli najnovší politický a inštitucionálny vývoj v Európskej únii – napríklad Zmluvu zakladajúcu ústavu pre Európu.

Slovník poskytuje hodnotný prehľad teórie a praxe európskych zamestnaneckých vzťahov: účelom takéhoto prehľadu je priniesť úžitok členom odborov a zamestnávateľským organizáciám, štátnym zamestnancom z národnej štátnej správy a medzinárodným organizáciám a výskumníkom.

Sociálni partneri už slovník európskych zamestnaneckých vzťahov privítali ako hodnotný nástroj pre pochopenie výslovne európskeho kontextu zamestnaneckých vzťahov. Počiatočná spätná väzba používateľov týkajúca sa rozsahu, kvality a dostupnosti informácií bola pozitívna.

Úradujúci riaditeľ nadácie Willy Buschak uviedol slovník európskych zamestnaneckých vzťahov do prevádzky 30. novembra 2005 za účasti komisára Špidlu a nastávajúceho riaditeľa Jorma Karppinena. Slovník je v anglickom jazyku, je dostupný bezplatne on-line a bude pravidelne aktualizovaný.

<http://www.eurofound.eu.int/areas/industrialrelations/dictionary/index.htm>

V centre pozornosti

Kontrola kvality prieskumov

Organizovanie medzinárodných prieskumov vo veľkom počte krajín a vo viac ako 30 rôznych jazykoch alebo jazykových verziách prináša špecifické logistické a organizačné nároky. Od začiatku projektu bolo cieľom nadácie uskutočniť prieskum európskych pracovných podmienok v roku 2005 v súlade s najlepšou praxou medzinárodných sociologických výskumov.

Nadácia preto uzavrela dohodu s externým expertom na kontrolu kvality, aby sa vytvoril podrobný rámec zabezpečenia kvality. Medzi požiadavky na experta patrilo aj poskytovanie neustáleho poradenstva v každej fáze projektu, od prípravy špecifikácií verejnej súťaže a zberu údajov až po úpravu a čistenie konečných údajov. Špecifické prvky navrhnuté pre vykonávanie kontroly kvality vo verzii prieskumu v roku 2005 sú zdokumentované nižšie.

Návrh dotazníka

K vývoju prieskumného dotazníka prispela skupina národných expertov na pracovné podmienky z väčšiny členských štátov EÚ a z medzinárodných inštitúcií a inštitúcií EÚ (Eurostat, Európska komisia, OECD, ILO). Séria štyroch stretnutí odborníkov sa konala počas rokov 2004–2005 a jej výsledkom bolo rozšírenie záberu dotazníka, aby zahŕňal také témy, ako sú miesto práce, miera zainteresovanosti zamestnancov na práci a s prácou súvisiace používanie e-mailu a internetu. Na stretnutiach sa tiež posudzovala rodová citlivosť dotazníka.

Preklad dotazníka

Na identifikáciu a vyriešenie možných jazykových problémov sa dotazník podrobil dvom samostatným prekladovým procesom: prvý preklad zo vzorovej anglickej verzie do jednotlivých jazykov a nezávislý spätný preklad do angličtiny. Národný experti zapojení do vývoja dotazníka potom preskúmali výsledné preklady. Pre zjednodušenie procesu prekladu zamestnanci nadácie vypracovali podrobný glosár terminológie pracovných podmienok používanej v dotazníku.

Systém projektového riadenia

Aby sa zabezpečila transparentnosť všetkých štádií procesu, hlavný zmluvný partner pre spracovanie údajov poskytol priamy systém projektového riadenia prieskumu na internete, ktorý zahŕňal systém prekladu dotazníka. To znamenalo, že zamestnanci nadácie mali priamy prístup ku všetkým informáciám súvisiacim s projektom počas celej vývojovej a realizačnej fázy.

Dokumentácia a monitorovanie prieskumných prác v teréne

Nadácia schválila všetky dokumenty pre prípravu práce v teréne (plán výberu vzoriek, inštrukcie pre osoby, ktoré vedú pohovory, príručku pre osoby, ktoré vedú pohovory a dotazník) predtým, ako sa začala. Počas fázy zberu údajov predkladal hlavný zmluvný partner týždenné správy o práci v teréne. Okrem toho v počiatočnej časti tejto fázy zamestnanci nadácie sprevádzali osoby, ktoré viedli pohovory v rámci prieskumu, pri návštevách v teréne v ôsmich krajinách, čo im umožnilo rozpoznať a vyriešiť niektoré otázky.

Spracovanie a váženie údajov

Na zabezpečenie správnosti vloženia pôvodných údajov z pohovoru bolo 10% dotazníkov podrobených opätovnej kontrole vložených údajov. V každej krajine bolo skontrolovaných 10% otázok i odpovedí. Nezávislý odborník na kontrolu kvality tiež zabezpečil, aby technické hľadiská spracovania údajov boli vykonávané v súlade s princípmi najlepšej praxe.

Záverečná dokumentácia prieskumu

Zhromaždil sa súbor záverečnej dokumentácie prieskumu projektu, vrátane samostatných správ o kódovaní a vzorkovaní, správy o upravovaní a čistení údajov, technickej správy o práci v teréne a metodologickej správy, verzií prieskumných dotazníkov vo všetkých jazykoch a záverečnej správy o kontrole kvality prieskumu.

Ďalší test, ktorý pokryje menší počet krajín, sa uskutoční začiatkom roku 2006. Spolu s vyššie uvedenými procesmi zaručí, aby sa súbor údajov z prieskumu mohol používať ako spoľahlivý zdroj pre analýzu európskych pracovných podmienok.

<http://www.eurofound.eu.int/ewco/surveys/index.htm>

Druhou z troch kľúčových úloh nadácie počas rokov 2005–2008 je skúmanie toho, čo funguje. Vo svojom strategickom štvorročnom programovom rámci *Meniaca sa Európa: lepšia práca, lepší život* nadácia identifikovala štyri kľúčové témy, ktoré je potrebné podrobnejšie skúmať: zamestnanosť, rovnováha medzi pracovným a osobným životom, zamestnanecké vzťahy a partnerstvo; a sociálna súdržnosť. Pracovný program na rok 2005 skúmal nové predmety v rámci týchto širokých tém a staval na poznatkoch získaných v minulosti.

V budúcnosti bude potrebné definovať dôležité koncepcie a identifikovať medzery v poznatkoch – to je úloha, na ktorú budú potrebné nielen interné, ale aj externé zdroje. Takýto prístup poskytne zdravý základ pre výber vhodnej metodiky. Z takých zistení bude môcť nadácia ilustrovať alebo analyzovať, čo sa osvedčilo.

V roku 2006 nadácia uskutoční projekt na rozvoj štandardov pre metodiku prípadovej štúdie. Nadácia má dlhú tradíciu vo vykonávaní prípadových štúdií. Cieľom tohto projektu je vytvoriť súbor odsúhlasených štandardov kvality pre vykonávanie medzinárodného výskumu prípadových štúdií. To bude tvoriť časť stratégie nadácie na zabezpečenie vysokej kvality štandardov vo všetkých jej výskumných aktivitách.

Vytváranie viac a lepších pracovných miest

Inovatívne riadenie reštrukturalizácie

Európske stredisko pre sledovanie zmien (EMCC) sa zameriava na to, ako podniky môžu lepšie reagovať na zmenu a efektívne ju riadiť. V roku 2005 EMCC uverejnilo niekoľko podrobných prípadových štúdií, ktoré sa zamerali na identifikovanie prístupov, ktoré pomáhajú minimalizovať negatívne sociálne dôsledky reštrukturalizácie podnikov. Štúdie svedčia o niekoľkých spoločných trendoch, ktoré charakterizujú inovatívne riadenie reštrukturalizácie.

Podporné opatrenia sa čoraz viac zameriavajú na premiestňovanie zamestnancov v rámci podniku, ako na vysoké odstupné a predčasný dôchodok. V jednom prípade sa dobrovoľné ukončenie pracovného pomeru odporúčalo nielen jednej celej organizačnej zložke, ktorá sa mala premiestniť, ale všetkým zamestnancom podniku. To otvorilo možnosti pre tých, ktorých pracovné miesta sa mali premiestniť, aby zostali v podniku, ale na odlišných pozíciách a miestach. Takýto prístup vyžaduje, aby spoločnosti presne zladili schopnosti zamestnanca s obchodnými potrebami podniku.

V niekoľkých iných prípadoch sa hľadali individuálne riešenia pre každého zamestnanca. Je to časovo náročnejšie ako priame vyjednávanie o odstupnom: zvyčajne to môže trvať 12–18 mesiacov. Vyžaduje to tiež poradenstvo, hľadanie zamestnania, preškolenie a čoraz častejšie podporu pre vytváranie nových firiem zamestnancami. Podniky však tvrdili, že to je pre nich menej nákladné a aj menej rušivé a tým aj lepšie pre ich konkurencieschopnosť a imidž.

Dôvera a spolupráca všetkých strán sa uvádza ako rozhodujúci faktor úspechu tak z hľadiska vnútorných zamestnaneckých vzťahov, ako aj pri obchodných rokovaníach s externými orgánmi. Jeden prípad popisoval ako bankrotujúca firma dala orgánom pracovného trhu a odborovým zväzom informácie, ktoré potrebovali na okamžité povolenie dávok a začali na mieru šitý podporný program pre každého zamestnanca. Vďaka tomu si bývalí pracovníci zachovali dôveru k spoločnosti; keď sa našiel kupec, boli ochotní vrátiť sa do závodu a poskytnúť zručnosti a kvalifikáciu, ktoré by sa inak dali ťažko nahradiť. V inom prípade spoločný záväzok miestnej vlády a podniku, ktorý končil s činnosťou, prestavať opustený areál pomohol vytvoriť nové príležitosti pre tých, ktorí prišli o svoje zamestnanie.

Jeden faktor bol spoločný pre všetky prípady skúmanej reštrukturalizácie: flexibilita a kreativita potrebná od všetkých strán na dosiahnutie akceptovateľných riešení.

Vytváranie nových firiem a podnikanie po reštrukturalizácii

Jednou z ciest, pomocou ktorej sa môžu splniť lisabonské ciele zamestnanosti je podporovanie vytvárania a rastu nových firiem. Jedna štúdia, ktorú uskutočnilo Európske stredisko pre sledovanie zmien (EMCC) v roku 2005 *Vytváranie firiem ako výsledok reštrukturalizačných procesov*, skúmala otázku vytvárania firiem v dôsledku reštrukturalizácie.

Povzbudzovanie a podpora zamestnancov ohrozených nezamestnanosťou, aby začali sami podnikat', tvorí časť rastúceho počtu sociálne zodpovedných plánov reštrukturalizácie. Štúdia obsahovala šesť prípadov úspešne zvládnutých reštrukturalizácií podnikov: po jednom prípade z Francúzska, Nemecka, Holandska, Poľska, Španielska a Spojeného kráľovstva. V novembri na seminári zorganizovanom pre členov svojej siete podnikov nadácia rokovala o týchto prípadoch. Poukázalo sa na niekoľko stratégií, ktoré pomohli minimalizovať stratu pracovných miest, vrátane odkúpenia akcií manažmentom, poskytnutia podpory sprostredkovateľskými štátnymi orgánmi a začlenením zamestnancov z pôvodnej spoločnosti do novo vytvorených pobočiek.

Zo štúdie EMCC a aj diskusie na seminári sa zistilo, že pre úspech takéhoto zakladania nových firiem je potrebná solídna štruktúra podpory, poradenstva a vzdelávania. Keďže podnikateľský plán je často najslabšou časťou týchto stratégií podnikania, poradenské služby a vzdelávacie organizácie, ktoré poskytujú väčšinu rád, potrebujú tieto plány dôkladne preveriť. Aj financovanie zostáva naďalej jednou z najväčších výziev, pretože banky sa zvyčajne zdráhajú poskytnúť rizikový kapitál na podnik firmám, ktorých dlhodobá vyhládka na úspech je neistá.

Stimuly na začatie podnikania patria medzi najdrahšie opatrenia pracovného trhu kvôli tomu, že fungujú v dlhom časovom meradle. Z toho dôvodu sa stáva ešte dôležitejším zlepšiť ich mieru prežitia a zabezpečiť, aby dosiahli bod, z ktorého môžu rásť a vytvárať viac pracovných príležitostí. Okrem formálnych podporných opatrení sa kľúčom k dosiahnutiu tohto cieľa zdá byť podpora rozvoja kultúry podnikania, ktorá rozvíja kreativitu jednotlivcov a podnikateľského ducha.

Atraktívne pracovisko pre všetkých

V roku 2005 sa začal nový transverzálny projekt nadácie. Projekt nazvaný „Atraktívne pracovisko pre všetkých: príspevok k lisabonskej stratégii na úrovni podniku“ sa zameriava na to, ako podniky prispievajú k dosahovaniu niektorých z lisabonských cieľov: zlepšiť zamestnateľnosť, pomôcť viacerým ľuďom vstúpiť na pracovný trh, upraviť pracovný čas, aby bol flexibilnejší a rozvinúť potenciál vytvárania pracovných miest väčšími firmami.

V prvej fáze projektu sa bude zhromažďovať a analyzovať viac ako 100 prípadových štúdií v siedmich členských štátoch – Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo. Štúdia sa rozširuje aj do nových členských štátov. Plánovanie projektu sa uskutočnilo počas roku 2005 a spolupráca s hlavnými zmluvnými partnermi projektu sa začala v decembri.

Všetky študované prípady budú zverejnené v on-line databáze a poskytnú východiskový materiál pre konsolidovanú správu, ktorá dá iniciatívy spoločností do národného kontextu a urobí niektoré porovnania na úrovni krajín. Očakáva sa, že prvé výsledky projektu budú zverejnené na konci roku 2006.

Iniciatívy zamestnanosti pre starnúce pracovné sily

Vplyv starnutia populácie na zamestnanosť a pracovný trh a iniciatívy podnikov zamerané na túto otázku skúmala nadácia po prvýkrát v polovici deväťdesiatych rokov. V tom čase bolo zdokumentovaných viac ako 150 prípadových štúdií dobrej praxe. O desaťrocie neskôr, v roku 2005, nadácia začala nadväzovať na tieto iniciatívy a analyzovala ich účinky na postoje, na pracovné sily vo všeobecnosti a na politiku spoločností. Jedným z cieľov analýz je zlepšiť pracovné príležitosti a pracovné podmienky pre starších pracovníkov. Prípadové štúdie z jedenástich členských štátov poukazujú na niekoľko tém vrátane rodových otázok, perspektívy priebehu života, kolektívneho vyjednávania a schopnosti byť premiestnený.

V októbri sa na internetovej stránke nadácie uviedla do prevádzky databáza prípadových štúdií „Iniciatíva zamestnanosti pre starnúce pracovné sily“. Každá prípadová štúdia opisuje, ako organizácia pristupovala k záležitosti a načrtáva strednodobé a dlhodobé výsledky.

Ponuka pracovných síl a vytváranie pracovných miest v opatrovateľských službách

Výskum v oblasti vytvárania pracovných miest v opatrovateľských službách v roku 2005 zahŕňal štúdie v sektore opatrovania závislých osôb a služieb predškolskej a poškolskej starostlivosti o deti vo veku 5–12 rokov.

Štúdia o sektore opatrovania závislých osôb vyplynula z diskusie o starnúcej spoločnosti a obavách vzhľadom na ponuku kvalifikovaných opatrovateľov. Do tohto výskumu bolo zapojených trinásť krajín, vrátane piatich nových členských štátov, Bulharska a Rumunska. Dokumentoval najlepšiu prax týkajúcu sa mobility, vzdelávania a formálneho zamestnávania opatrovateľov. Správa vychádzajúca z výskumu bude uverejnená na jar roku 2006. V druhej polovici roku 2006 sa na túto tému vo Fínsku počas jeho predsedníctva EÚ uskutoční konferencia.

Projekt starostlivosti o deti sa zamerával na rozvoj formálnej zamestnanosti v cenovo dostupných kvalitných službách v oblasti mimoškolskej starostlivosti o mladšie deti. Medzi otázky skúmané v rámci EÚ25 patria zručnosti, kvalifikácie a rodová otázka, a ako zlepšiť stav pracovných miest v sektore starostlivosti o deti. Zdokumentovali sa prípady najlepšej praxe v šiestich členských štátoch. Správa sa má uverejniť v roku 2006.

Hľadanie rovnováhy medzi pracovným a osobným životom

Možnosti pracovného času v priebehu života

Koncepcia „priebehu života“ a príslušné politiky získavajú v politických rozpravách EÚ na dôležitosť: príklady môžeme nájsť v Stratégii európskej zamestnanosti, v oznámení Komisie o aktívnom starnutí a v jej Zelenej knihe o demografických výzvach. OECD nedávno tiež začalo štúdiu o priebehu života.

V rámci druhej fázy výskumnej témy nadácie o priebehu života boli v roku 2005 uverejnené dve správy. Prvá správa *Možnosti pracovnej doby v priebehu života: zmena štruktúr sociálneho zabezpečenia* preskúmala možnú reorganizáciu času, prijímania a poskytovania sociálneho zabezpečenia počas života jednotlivca. Druhá správa sa týka nových modelov organizácie práce a iniciatív spoločností na uľahčenie nových úprav pracovnej doby v Európe. Počas diskusií o Zelenej knihe o demografických výzvach sa uskutočnila prezentácia o „Demografických výzvach z hľadiska priebehu života“ pre Výbor Európskeho parlamentu pre zamestnanosť a sociálne záležitosti.

Nový projekt o flexibilitě a zabezpečení v priebehu života obsahuje dva pohľady. Prvý sa zameriava na úpravy pracovného času a typy pracovných zmlúv z hľadiska priebehu života. Druhý sa zaoberá otázkou flexibility z hľadiska pracoviska, pričom venuje pozornosť stratégiám flexibility v podnikoch, ktoré sa musia vyrovnávať s veľkými výkyvmi v dopyte. Špecifickým ťažiskom budú dôsledky flexibilných úprav pracovného času na rovnováhu medzi pracovným a osobným životom zamestnancov. Tento projekt dopĺňa podnikový prieskum.

Podpora účasti a partnerstva

Nové formy riadenia v zamestnaneckých vzťahoch

Všeobecne sa uznáva, že európsky sociálny dialóg hrá v spoločnosti ústrednú úlohu a je dôležitým faktorom pri zlepšovaní európskeho riadenia. V roku 2005 nadácia spustila nový projekt „Vplyv nových foriem riadenia na zamestnanecké vzťahy“ na analýzu najnovšieho vývoja v európskom sociálnom dialógu ovplyvneného vývojom nových nástrojov riadenia. Štúdia bude skúmať nové formy riadenia na rôznych úrovniach zamestnaneckých vzťahov: medziodvetvovej, odvetvovej úrovni a na úrovni podniku.

Projekt má za cieľ poskytnúť informácie o vplyve týchto nových nástrojov na rôznych činiteľov v systéme európskych zamestnaneckých vzťahov: európske inštitúcie, vlády a sociálnych partnerov. Záverečná správa sa predloží po druhom workshope expertov, ktorý sa má uskutočniť v marci 2006.

Európske zamestnanecké rady

Vychádzajúc zo zistení dvoch štúdií – správa *Európske zamestnanecké rady v praxi* a komparatívna štúdia EIRO *Vývoj v európskych zamestnaneckých radách* – sa v roku 2005 začala nová fáza projektu európskych zamestnaneckých rád. Jej cieľom bolo ďalej rozšíriť výskum nadácie týkajúci sa európskych zamestnaneckých rád a uskutočnenie prípadových štúdií o skúsenostiach v nových členských štátoch a o bližšie preskúmanie úlohy EWC v reštrukturalizácii. Prvé výsledky práce v teréne sa očakávajú v lete roku 2006. Krátky prehľad výskumnej činnosti nadácie týkajúcej sa európskych zamestnaneckých rád počas 11 rokov a monitorovaní ich vývoja bude uverejnený v roku 2006.

Budovanie kapacít pre sociálny dialóg v EÚ10

V roku 2005 nadácia iniciovala projekt o budovaní kapacít sociálneho dialógu pokrývajúci všetkých desať nových členských štátov EÚ (Cyprus, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovinsko), ako aj Bulharsko, Rumunsko a Turecko. Cieľom tohto projektu je preskúmať spôsoby pokroku v procese sociálneho dialógu v týchto krajinách, aby ho bolo možné využívať ako nástroj pri podpore zamestnanosti, pracovných podmienok a zamestnaneckých vzťahov. Projekt sa vykonáva spoločne so švédskym projektom rozvoja pracovného a osobného života. Tripartitné národné tímy, ktoré sú zložené z predstaviteľov vlád, odborových zväzov a zamestnávateľských organizácií, sa zúčastnili na workshopoch nadácie a diskutovali o národných správach, ktoré pripravili národní výskumní pracovníci. Účastníci súhlasili s tým, že príležitosť zdieľať skúsenosti s inými krajinami slúžila ako cenný podnet pre národný rozvoj. Komparatívna súhrnná správa a desať národných správ budú uverejnené on-line v roku 2006.

Budovanie sociálnej súdržnosti

Vývoj v poradenských službách zamestnanosti pre ľudí so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo s poškodeným zdravím

Zatiaľ čo miera zamestnanosti v Európe pomaly rástla, u ľudí so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo s poškodeným zdravím zostávala nízka. Predchádzajúci výskum nadácie skúmal opatrenia zamerané na udržanie ľudí v práci po tom, ako sa u nich objaví chronická choroba alebo zdravotné postihnutie. Nový projekt, ktorý začal v roku 2005 pokračoval v práci, ktorá sa už vykonala. Tento projekt sa zameril na tých, ktorí zanechali zamestnanie zo zdravotných dôvodov alebo pre zdravotné postihnutie a skúmal inovatívne opatrenia na ich reintegráciu do zamestnania, hlavne v oblasti informačných a poradenských služieb zamestnanosti. V roku 2006 sa uverejní prehľadná správa z projektu a pripraví sa databáza dokumentujúca tieto nové iniciatívy.

Mobilita pracovného trhu a prístup k sociálnym právam pre migrantov

Zdieľanie skúseností o úspešných integračných politikách má pre miestne a regionálne orgány čoraz väčší význam. Výskum na túto tému sa začal spolu s rozvojom koncepčného rámca pre analýzu integračnej politiky na úrovni obcí. Projekt navrhuje prácu s existujúcimi sieťami miestnych orgánov tak, aby sa vytvárali príklady najlepšej praxe trvalo udržateľnej integračnej politiky v rôznych oblastiach. Poskytnú aj register iniciatív pri rôznych typoch integračných činností a databázu integračnej politiky na lokálnej úrovni v Európe.

Na rovnakú tému nadácia vystupovala ako spravodajca na workshope o integrácii migrantov v rámci konferencie Európskej komisie o Zelenej knihe „Ako čeliť demografickým zmenám: nová solidarita medzi generáciami“ v júli 2005.

Prvé analýzy prieskumu európskej kvality života uskutočneného v roku 2004 zdôraznili potrebu detailnejšieho výskumu o rozdieloch medzi mestami a vidiekom v celej Európe. Rovnako ako existujú rozdiely v príjme, zamestnanosti, poznatkoch a vzdelávaní a bývaní, existujú aj v charakteristikách obyvateľstva v mestských a vidieckych oblastiach podstatné rozdiely, ak sa pozrieme na úroveň vzdelania, vek a pohlavie. V roku 2005 sa začala štúdia „Podpora kvality života na európskom vidieku“ zameraná na hľadanie inovatívnych opatrení na podporu kvality života na vidieku v Európe prostredníctvom iniciatív sociálneho kapitálu. Seminár expertov sa konal v septembri na pomoc pri doladovaní návrhu projektu na rok 2006.

V centre pozornosti

Iniciatívy zamestnanosti pre starnúce pracovné sily

Za posledné štyri desaťročia sa dĺžka života v Európskej únii zvýšila o osem až desať rokov. Počas tohto obdobia počet starších pracovníkov, najmä mužov, zaznamenáva stály pokles. Dnes iba jeden z troch 55–64 ročných má platené zamestnanie. Využitie plného potenciálu každého pracovníka, vrátane starších pracovníkov, je prioritou Lisabonskej stratégie Európskej únie pre rast, zamestnanosť a väčšiu sociálnu súdržnosť.

Vplyv starnutia populácie na zamestnanosť a trh práce nadácia po prvýkrát skúmala v polovici deväťdesiatych rokov. Správa *Boj proti prekážkam v zamestnaní súvisiacim s vekom: európske portfólio dobrej praxe* zmapovala iniciatívy uskutočnené na zvrátenie trendov predčasného odchodu do dôchodku a odchodu z pracovného trhu a na podporu udržania, reintegrácie a preškolenia starších pracovníkov. O desaťročie neskôr nadácia preveruje niektoré z týchto iniciatív, aby zistila, ako sa zmenili v nasledujúcich rokoch a analyzovala, čo prispelo k ich úspechu alebo zlyhaniu. Celkovo sa dokumentuje 130 prípadových štúdií z jedenástich členských štátov (Rakúsko, Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Taliansko, Holandsko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo). Tieto štúdie poukazujú na také aspekty, ako sú rodové otázky, perspektíva priebehu života, kolektívne vyjednávanie a prenosnosť.

V druhej fáze sa projekt rozšíril na päť nových členských štátov – Estónsko, Lotyšsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko – a na Bulharsko a Rumunsko. Podpora aktívneho starnutia (predĺženia pracovného života a rastu miery zamestnanosti medzi staršími pracovníkmi, hlavne ženami a málo kvalifikovanými pracovníkmi), čelí v mnohých týchto krajinách špecifickým výzvam.

V októbri sa zaviedla databáza prípadových štúdií „Iniciatívy zamestnanosti pre starnúce pracovné sily“. Každá prípadová štúdia dostupná na internetovej stránke nadácie opisuje, ako organizácia pristupovala k tejto otázke a načrtáva strednodobé až dlhodobé výsledky. Prípadové štúdie pokrývajú podniky rôznych veľkostí, rôzne sektory a druhy organizácie a dokumentujú dobrú prax vo vzťahu k takým otázkam, ako sú získavanie zamestnancov, vzdelávanie a rozvoj, flexibilná práca, zdravie a ergonómia.

V decembri sa konal seminár, ktorý spojil výskumných pracovníkov a odborníkov z oboch fáz projektu. Preskúmali sa na ňom výsledky štúdie, vrátane súboru usmernení pre dobrú prax a analytickej správy o vývoji v riadení vekového manažmentu na pracoviskách počas posledného desaťročia.

Výzvy týkajúce sa starnúcich pracovných síl vyžadujú zapojenie a úzku spoluprácu všetkých zúčastnených strán. Za svoju stranu bola nadácia aktívna pri prezentovaní výskumných zistení pre skupiny, ako napr. národné vlády, inštitúcie EÚ (vrátane Medziskupiny Parlamentu pre starnutie obyvateľstva), sektor mimovládnych organizácií (Platforma AGE – Európska platforma starších ľudí) a podnikateľské spoločenstvo. V roku 2006 bude pokračovať uverejňovaním hlavných správ.

<http://www.eurofound.eu.int/areas/populationandsociety/index.htm>

3

Odovzdávanie a zdieľanie nápadov a skúseností

Odovzdávanie a zdieľanie nápadov a skúseností je treťou z troch kľúčových úloh nadácie v rámci jej nového pracovného programu. Vyžaduje, aby nadácia bola aktívna pri predkladaní a odovzdávaní výsledkov svojej práce svojim zainteresovaným partnerom, cieľovým skupinám a rôznym sprostredkovateľom informácií. Takáto komunikácia poskytuje tiež príležitosti pre činiteľov zúčastňujúcich sa na sociálnej politike EÚ, aby diskutovali o otázkach a vymieňali si nápady a skúsenosti na vybrané témy.

Kľúčové udalosti v komunikácii

Medzi kľúčové udalosti v oblasti komunikácie v roku 2005 patrili tieto kroky:

- nový tematicky zameraný dizajn internetovej stránky, ktorý priniesol viac ako 4,5 milióna užívateľských relácií na všetkých stránkach – 25% nárast v porovnaní s rokom 2004;
- kampaň „Kvalita života“, ktorá oslovila šesť miliónov čitateľov novín v šiestich krajinách;
- zavedenie databázy ukazovateľov kvality života EurLIFE na internetovej stránke nadácie;
- zlepšená komunikácia s Parlamentom, Komisiou a sociálnymi partnermi EÚ prostredníctvom obedov s poslancami EP, ako aj účasti na seminároch Komisie, ETUC a UNICE;
- dva semináre nadácie – jeden o starnúcich pracovných silách a jeden o flexibilitate;
- tri výmenné semináre podnikov o reštrukturalizácii a zmenách;
- prezentácia prvých výsledkov podnikového prieskumu o pracovnom čase a rovnováhe medzi pracovným a osobným životom;
- uvedenie slovníka európskych zamestnaneckých vzťahov do prevádzky, on-line súboru 300 termínov súvisiacich so zamestnanosťou a zamestnaneckými vzťahmi na úrovni EÚ;
- on-line databáza o starnúcich pracovných silách, súbor prípadov najlepšej praxe vo vekovom manažmente;
- zavedenie nového časopisu *Foundation Focus (Zameranie nadácie)*, vychádzajúceho dvakrát ročne;
- publikačný program s 10% nárastom produktov v porovnaní s predchádzajúcim rokom;
- ciele inšiatívy na dosiahnutie širokej verejnosti prostredníctvom národných kontaktných stredísk a prostredníctvom tlačovej kampane zameranej na národné publikačné možnosti;
- prípravné práce na novú synergickú sieť, ktorá bude zavedená v roku 2006 na zefektívnenie procesov a obsahu on-line informačných výstupov z ERM, EIRO a EWCO.

Kontakty s verejnosťou a zainteresovanými partnermi

Posilňovanie kontaktov na úrovni EÚ

Spolupráca s Európskym parlamentom sa posilnila prostredníctvom radu podujatí a prezentácií, ako napr. pracovný obed s poslancami EP na prediskutovanie reštrukturalizácie a riadenia zmien. Účastníci, členovia výborov pre zamestnanosť a sociálne záležitosti, priemysel, výskum a energiu, regionálny rozvoj a hospodárske a menové záležitosti vyjadrili veľký záujem o prácu EMCC. Spätná väzba zo strany poslancov EP bola pre nadáciu tiež dôležitá, pomohla

identifikovať nové oblasti výskumu a príklady dobrej praxe. Nadácia sa zúčastnila na vypočutí v Európskom parlamente o úlohe žien v tureckom sociálnom, hospodárskom a politickom živote, počas ktorého nadácia prezentovala výsledky prieskumu európskych pracovných podmienok týkajúce sa zamestnanosti a pracovných podmienok žien v Turecku. Nadácia prezentovala výsledky svojich výskumov na konferencii Strany európskych socialistov na tému „Viac a lepších pracovných miest pre ženy: prioritá EÚ?“, ktorej predsedal komisár Špidla.

Nadácia pripravila príspevok k Zelenej knihe Komisie o demografických zmenách, „Ako čeliť demografickým zmenám: nová solidarita medzi generáciami“, čo umožnilo koordinovaný vklad k tejto záležitosti pre všetky príslušné inštitúcie.

S Výborom regiónov (VR) Európskej únie sa rozvinula plodná kooperačná stratégia, ktorá sa odrazila na odbornom posudku nadácie o reštrukturalizácii a demografických zmenách, uverejneného v stanovisku VR. Úradujúci riaditeľ Willy Buschak bol počas predsedníctva Spojeného kráľovstva prizvaný, aby viedol stretnutie o reštrukturalizácii v Škótsku.

Odvetvoví sociálni partneri na úrovni EÚ ukázali rastúci záujem o odborné poznatky nadácie, hlavne o informácie týkajúce sa reštrukturalizácie. Kontaktné fórum odvetvových výborov pre sociálny dialóg a niektoré zasadnutia odvetvových výborov pravidelne zahŕňajú prezentácie z nadácie.

Druhý každoročný výmenný seminár so sociálnymi atašé EÚ, prístupujúcich a kandidátskych krajín zvýšil záujem medzi stálymi zastúpeniami členských štátov. Prezentácia nadácie sa zamerala na vývoj v ERM, slovník európskych zamestnaneckých vzťahov a iniciatívy zamestnanosti pre starnúce pracovné sily.

Nadácia pokračovala v dialógu so Sociálnou platformou. Sociálna platforma poskytuje poradenstvo počas prípravy ročných pracovných programov nadácie.

Zlepšovanie verejného povedomia

V súlade s komunikačným akčným plánom Komisie sa nadácia snaží osloviť európskych občanov „lokálnym fungovaním“. Ako zdôrazňuje komunikačný plán, dobrá komunikácia vyžaduje, aby sa správy prispôbili cieľovej skupine. Nadácia to robila svojou kampaňou putovnej výstavy po celej Európe: počas každej návštevy tlačová správa a tlačová konferencia zdôraznili údaje týkajúce sa výsledkov o kvalite života v cieľovej krajine a porovnali ich s EÚ priemerom alebo s inými členskými štátmi s podobným profilom.

Národné kontaktné strediská (NKS) pokračovali vo svojej práci šírením informácií súvisiacich s prebiehajúcimi národnými diskusiami o takých témach, ako sú zamestnanosť a otázky pracovného trhu, kvalita práce, generačné paky a odchod do dôchodku, dôchodok, rovnosť príležitostí a migrácia. Všetky NKS majú teraz na svojich internetových stránkach stránku nadácie, ktorá obsahuje informácie v národnom jazyku. Tri z piatich NKS môžu v súčasnosti robiť internetové štatistiky: tieto tri zaznamenali približne 2 600 užívateľských relácií. Počas druhej polovice roku 2005 bolo tiež rozoslaných viac ako 10 000 e-mailov, ktoré informovali o nových publikáciách. Navyše nadácia sa propagovala na 11 národných výstavách a distribuovala viac ako 800 tlačených publikácií. Okrem toho NKS pomáhali organizovať niekoľko seminárov nadácie.

Rozširovanie dialógu

Konferencie a podujatia

V roku 2005 bola nadácia pozvaná na viac ako 160 externých podujatí. Zamestnanci nadácie sa zúčastnili na 95 externých podujatiach; aktívne sa zúčastnili na 66 z nich: robili prezentácie, predsedali na zhromaždeniach alebo vystupovali na workshopoch ako diskutujúci.

Okrem toho nadácia zorganizovala 71 podujatí: 82% sa uskutočnilo v bývalej EÚ15 (väčšinou v Írsku a Bruseli), 10% v nových členských štátoch a vďaka podpore Phare 8% v prístupujúcich a kandidátskych krajinách. Celkovo sa na vlastných stretnutiach nadácie zúčastnilo 2 126 politikov, sociálnych partnerov, poradcov, odborníkov a zástupcov európskych inštitúcií.

Návštevy nadácie

Ďalším spôsobom zvyšovania záujmu o prácu nadácie sú návštevy nadácie. V roku 2005 navštívilo nadáciu 36 skupín: čo predstavovalo celkovo 239 účastníkov. Malý počet skupín – napr. politikov a veľvyslancov – pozvalo vedenie; ďalší nás navštívili z vlastnej iniciatívy. Skupiny pozostávali hlavne zo zástupcov vlád a sociálnych partnerov a pochádzali hlavne zo škandinávskych krajín, Nemecka a Rakúska. Päť skupín, ktoré navštívili nadáciu, tvorili výskumní pracovníci. Na návštevu prišla aj jedna veľká skupina francúzskych študentov, a tiež niektoré mimovládne organizácie. Pre každú skupinu bol naplánovaný konkrétny program, pozostávajúci z radu prezentácií zamestnancov nadácie a následnej diskusie.

Séria seminárov nadácie

Séria seminárov nadácie v roku 2005 pokračovala dvomi diskusnými témami: vek a práca a flexibilná organizácia práce.

Cieľom tejto série je zvýšiť vzájomné pochopenie národných situácií, zlepšiť povedomie o európskej politike, podporiť zdieľanie skúseností a uľahčiť budovanie kontaktov. Hodnotenia seminárov boli pozitívne; najmä možnosť tripartitnej diskusie o otázkach medzi zástupcami odborov, zamestnávateľov a vlád bola ocenená tak na národnej, ako aj na medzinárodnej úrovni.

Podnikové sieťové semináre EMCC

V roku 2002 EMCC spustila svoju sériu podnikových sieťových seminárov zameraných na zvyšovanie povedomia o podstate priemyselnej zmeny na úrovni podniku a uľahčenie výmeny skúseností a partnerskej diskusie medzi ľuďmi z praxe. V roku 2005 sa zorganizovali tri semináre, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 140 účastníkov zastupujúcich vedenie spoločností, odborové zväzy a zamestnanecké rady, výskumné organizácie a štátne orgány z členských štátov EÚ a prístupujúcich krajín. Štruktúra seminárov zostala rovnaká ako v predchádzajúcich rokoch: úvod odborného pracovníka, za ktorým nasledovali štyri prezentácie prípadových štúdií, v ktorých manažéri a/alebo zástupcovia zamestnancov v hlavných rysoch opisujú svoju spoločnosť vybranú na základe inovatívnych a úspešných reakcií na spoločné problémy. Po tom nasleduje moderovaná plenárna diskusia a diskusia pracovných skupín.

Semináre sa zamerali na tieto témy:

- „Zahraničné vymiestňovanie služieb súvisiacich s podnikaním“ – hrozba alebo príležitosť? – tento seminár sa zameral na logistiku a procesy v pozadí podnikovej stratégie presúvania servisných pracovných miest na iné časti zemegule.
- „Inovácia na pracovisku – posilňovanie produktivity a kvality práce“: tento seminár skúmal úlohu inovatívnych modelov organizácie práce, ktoré umožňujú spoločnostiam dosiahnuť vyššie výkonnostné úrovne a prispieť k posilneniu postavenia zamestnancov.
- „Vytváranie nových firiem ako dôsledok reštrukturalizačných procesov“: tento seminár bol zameraný na inovatívne prístupy k reštrukturalizácii, ktoré viedli k vytvoreniu pracovných miest a k spusteniu začínajúcich firiem zamestnancami.

Informačné produkty

Nové publikácie

Prvé vydanie časopisu nadácie *Foundation Focus (Zameranie nadácie)*, ktorý vychádza dvakrát ročne, bolo publikované v októbri 2005. Cieľom časopisu je zamerať sa v každom čísle na tému, ktorá má pre Európsku úniu zásadný sociálny a hospodársky význam a poskytovať sériu článkov s rôznymi pohľadmi na danú tému.

Prvé vydanie skúmalo otázku reštrukturalizácie priemyslu a obsahovalo prehľad oznámenia Komisie z marca 2005. Téma sa týkala trendov strát pracovných miest a vytváraní pracovných miest v Európe, reakcie pracovníkov na iniciatívy súvisiace s reštrukturalizáciou a úspešné využitie iniciatív sociálneho kapitálu v znevýhodnených oblastiach. V poslednej časti sa pozornosť obrátila na dva sektory – automobilový priemysel a sektor služieb súvisiacich s podnikaním – ktoré ukazujú stratégie rozvinuté v týchto sektoroch ako reakciu na výzvy reštrukturalizácie.

Celkom sa v tlači alebo na internete objavilo 178 príspevkov v pôvodnom jazyku – nárast oproti výstupom v roku 2004 o 10%. Medzi tieto publikácie patrilo 150 správ a 17 podnikových, novinových alebo propagačných príspevkov. Ak pripočítame preložené publikácie, celkový počet za rok 2005 sa zvýšil na 332.

Ďalším informačným produktom vydaným v roku 2005 – a jedným z najviac ospevovaných – bol *Slovník európskych zamestnaneckých vzťahov* uvedený do prevádzky na slávnostnom podujatí v Bruseli, kde kľúčové príhovory mali komisár Špidla a zástupcovia UNICE, ETUC a národných vlád.

Využívanie internetovej stránky nadácie

V roku 2005 bol počet užívateľských relácií na stránkach nadácie o 25 % väčší ako v roku 2004. Eurofound, hlavná stránka, zaznamenala nárast o 33 % s celkovo 1 900 000 užívateľmi; návštevy EIRO sa zvýšili o 11% na 2 341 177.

Internetová stránka	Počet návštev v roku 2005	Nárast oproti roku 2004
Eurofound	1 957 089	33%
EIRO	2 341 177	11%
EMCC	337 537	133%

Jednou z príčin tohto úspechu je prepracovanie internetovej stránky Eurofound. Zaviedla sa architektúra informácií, ktorá je založená na témach, spolu s poskytovaním jednoduchšieho prístupu k informáciám zoskupených podľa krajín, sektorov a jazyka. Medzi nové internetové produkty zavedené v roku 2005 patria:

- databáza kvality života EurLIFE, ktorá poskytuje jednoduchý prístup k radu ukazovateľov o životných podmienkach a umožňuje používateľom vytvárať tabuľky a grafy podľa svojich vlastných potrieb;
- on-line slovník európskych zamestnaneckých vzťahov;
- súbor prípadových štúdií o vekovom manažmente na pracovisku.

Na vyhodnotenie ich vplyvu na celkové používanie siete je príliš skoro.

Tiež boli uskutočnené užívateľské prieskumy a odborné hodnotenie internetových stránok EIRO a EMCC, ktoré viedli k odporúčaniam na zlepšenia, ako napr. lepšia vyhľadávacia funkcia, kratšie a jasnejšie správy a viac grafiky. Niektoré zmeny sa už uskutočnili, zatiaľ čo iné, vrátane novej vyhľadávacej služby, sa uskutočnia v priebehu roku 2006.

Ďalší vývoj internetových stránok v roku 2006 bude zahŕňať spojenie troch internetových stránok: EIRO, EMCC a Eurofound do jedinej stránky nadácie.

Kampaň prieskumu európskej kvality života

Kampaň prieskumu európskej kvality života sa začala v roku 2004 a pokračovala aj v roku 2005. Počas roku sa uverejnili tri podrobné správy a v júni bola spustená databáza EurLIFE spolu s prepracovanou internetovou stránkou nadácie.

Prieskum európskej kvality života bol tiež predmetom prezentácií počas šiestich národných návštev v roku 2005. Počas každej návštevy tlačové aktivity zamerané na zvýraznenie práce nadácie z národného hľadiska priniesli dobrú mediálnu publicitu. Celkovo bolo prostredníctvom novin, televízie a rádia počas šiestich návštev v roku 2005 oslovených približne 7,5 milióna ľudí. Keďže národné návštevy s putovnou výstavou začali v roku 2004, prostredníctvom médií bolo oslovených viac ako 14,3 milióna ľudí.

Rovnako ako zviditeľňovanie práce nadácie predstavuje putovná výstava cennú príležitosť pre zamestnancov nadácie stretnúť sa so zainteresovanými partnermi nadácie a uskutočniť s nimi bilaterálne stretnutia.

V centre pozornosti

Podpora dialógu

Nadačný projekt série seminárov na základe kladnej odozvy na pilotnú fázu v roku 2004 pokračoval aj v roku 2005. Zorganizovali sa dva semináre: prvý „Vek a práca: spájanie generácií“ zaznamenal ukončenie série z roku 2004, zatiaľ čo druhý „Smerom k pružnej a trvalej organizácii práce“, predstavoval novú tému. Seminár na tému práca skúmal kľúčové body politickej a sociálnej agendy, vrátane propagácie prístupu starších pracovníkov na trh práce; podpory „aktívneho starnutia“ a zlepšenia celoživotného vzdelávania a zamestnateľnosti. Seminár o flexibilnej organizácii práce sa zamerával na flexibilitu z hľadiska času a organizácie práce.

Cieľom série seminárov je poskytnúť príležitosti pre zdieľanie poznatkov, ktoré by mohli napomôcť k lepšiemu rozhodovaciemu procesu v európskej sociálnej politike a pomôcť sociálnym činiteľom na národnej úrovni splniť ciele lisabonskej agendy. Nadväzovanie kontaktov, zdieľanie národných skúseností a podporovanie znalosti priorít európskej politiky sú kľúčovými súčasťami tejto stratégie. Štruktúra v roku 2005 zostala rovnaká ako v predchádzajúcich sériách: prehľad politik EÚ a práce nadácie; prezentácia národných okolností; skúmanie rôznych prípadov z podnikov; a prejav odborníka na danú tému.

Tripartitná štruktúra – so zapojením zástupcov sociálnych partnerov, národných vlád a Európskej komisie – sa považuje za dôležitý faktor úspechu série roku 2005. Príležitosť diskutovať o otázkach medzi rozličnými stranami bola ocenená nielen na národnej, ale aj na medzinárodnej úrovni. Účastníkom sa poskytol dostatok spoločného času, aby vypracovali metodický prístup, nadväzovali a budovali neformálne kontakty.

V roku 2006 bude séria seminárov nadácie pokračovať ako súčasť prebiehajúcich aktivít nadácie seminárom o zamestnateľnosti a flexikurite (flexibilný trh práce so zachovaním sociálnej ochrany). Bude pokračovať v komunikačnej stratégii používanej v sérii roku 2005, poskytne internetové stránky venované účastníkom a sprístupní informácie o seminároch a príspevkoch rečníkov na internetovej stránke nadácie.

<http://www.eurofound.eu.int/events/fss.htm>

Efektívnosť práce nadácie a jej vplyv na životné a pracovné podmienky európskych občanov sú veľmi dôležité pre zainteresovaných partnerov nadácie, jej cieľové skupiny a samozrejme pre jej zamestnancov. Vedieť, že práca niekoho je užitočná a má význam, je motiváciou a nepretržitou hnacou silou smerom k dokonalosti.

Funkciou nadácie je prispievať k plánovaniu a navrhovaniu lepších životných a pracovných podmienok v Európe. Nadácia sa usiluje byť kľúčovým hráčom na svojom poli: centrom odbornosti nielen na európskej, ale aj na medzinárodnej úrovni.

Pri súčasnej snahe o zodpovednosť musí výskum vykazovať hodnotu za vynaložené peniaze a názorne ukázať vplyv. Meranie vplyvu práce nadácie je čiastočne úlohou hodnotenia a čiastočne monitorovania. V rámci svojho systematického hodnotiaceho programu poverí nadácia v roku 2006 hodnotením práce nadácie a jej efektívnosti externú spoločnosť.

Efektívne monitorovanie dopadu práce nadácie vyžaduje, aby sa zaznamenávalo jej využívanie cieľovými skupinami. Takáto „významná evidencia využívania“ je kľúčovým prvkom systému nadácie pre monitorovanie a sledovanie svojho pôsobenia. To umožní nadácii posúdiť, či jej práca dosahuje svoje cieľové skupiny a ako tieto skupiny jej prácu využívajú.

V roku 2005 nadácia dosiahla v prispievaní k politike a legislatíve na úrovni EÚ veľmi veľa: je to z veľkej časti výsledok pochopenia podstaty vzťahov medzi výskumom a informáciami a potrebami a záujmami tvorcov politiky. Je však potrebné lepšie pochopiť vzájomné pôsobenie medzi výskumom a politikou. Nadácia sa bude snažiť zlepšiť svoje mechanizmy na meranie dopadu výskumu na politiku a na vytváranie príležitostí na aktívne spájanie výskumu s politikou.

Nadácia identifikovala štyri hlavné ukazovatele na posúdenie významného vyžívania svojej práce a aktivít. Uvádzajú sa ďalej v texte.

Európska úroveň

Prispievanie k procesu rozvoja politiky na úrovni EÚ je hlavným strategickým zámerom nadácie. To znamená poskytovanie prispôbených informácií, spoľahlivých údajov a spoľahlivých analýz pre celú škálu skupín politických činiteľov.

Rok 2005 bol pre nadáciu mimoriadne úspešný, pokiaľ ide o zlepšovanie zviditeľnenia a kladného prijatia zainteresovanými partnermi na úrovni EÚ, ako aj o efektívnosť nadácie pri dodávaní podkladov pre legislatívny proces EÚ.

Pri navrhovaní legislatívy a politických dokumentov na úrovni EÚ nastal 150% nárast v počte referencií, citácií a priamych použití (celkovo 49) práce nadácie.

V roku 2005 bolo nadácii vyjadrené uznanie za jej prácu v niekoľkých oblastiach na úrovni EÚ:

- Témami zohľadnenými v politických dokumentoch EÚ, ktoré využili odborné poznatky a produkty nadácie, boli zamestnanosť a pracovné podmienky, reštrukturalizácia, rodové otázky, sociálny dialóg a demografické zmeny. Tematickými „víťazom“ v roku 2005 je EMCC a hlavne Európsky monitor reštrukturalizácie (ERM), ktoré významne zlepšili svoje zviditeľnenie u všetkých zainteresovaných strán.

- Oznámenie Komisie o „reštrukturalizácii a zamestnanosti“ výslovne požadovalo, aby nadácia a EMCC ďalej rozvíjali zdroje pre kvalitatívne aj kvantitatívne analýzy a monitorovanie s cieľom vybudovať pevnejšie základy pre verejnú diskusiu o reštrukturalizácii a premiestňovaní.
- Užitočnosť údajov a zistení ERM bola ocenená na neformálnom ministerskom zasadnutí Európskej rady o reštrukturalizácii, ktoré sa konalo počas luxemburského predsedníctva;
- Uznesenie Európskeho parlamentu o „Posilnení európskej konkurencieschopnosti: dôsledky priemyselných zmien na politiku a úlohu malých a stredných podnikov“ žiadala, aby Komisia oslovila skupinu odborníkov, aby pripravili pre Európsku radu správu a intenzívne čerpali z odborných znalostí nadácie a EMCC o reštrukturalizácii a sociálnom dialógu.
- Prezentácia nadácie vo Výbore Európskeho parlamentu pre zamestnanosť a sociálne veci o „Demografických zmenách z hľadiska priebehu života“ prispela k odporúčaniam nadácie, ktorú si prizvali niektorí poslanci EP; v dôsledku toho bola zmenená a doplnená správa Európskeho parlamentu o Zelenej knihe Komisie o demografických zmenách.

Publicita

Vďaka aktívnej tlačovej stratégii, vybudovanej počas piatich rokov pravidelnej komunikácie s novinármi na spoločensko-ekonomickom poli po celej Európe, sa práca a zistenia nadácie pravidelne objavujú v európskych médiách. Celkovo bolo v roku 2005 v rámci publikačnej činnosti nadácie vydaných 37 tlačových správ, ktorých výsledkom bolo viac ako 800 novinových článkov a tiež 10 vysielaní televíznych správ a 22 rozhovorov a rozhlasových správ.

Na rôznych miestach po celej Európskej únii sa konalo asi 12 tlačových konferencií a brífingov s novinármi. V priebehu roku sa vyskytlo 180 dopytov od novinárov, menej ako 460 v roku 2004, v dôsledku reorganizovaného priestoru pre tlačové správy na internetovej stránke nadácie, čo umožnilo lepší prístup k informáciám.

Väčšina článkov, rubriek, rozhovorov a vysielaní týkajúcich sa práce nadácie sú predovšetkým výsledkom vlastných tlačových aktivít nadácie, ale narastajúci počet využíva prácu nadácie ako referenciu. To je výsledok nepretržitých snáh nadácie, aby sa stala hlavným zdrojom poznatkov o spoločensko-ekonomickom pokroku v Európe.

Nový systém na monitorovanie médií, ktorý meria nielen rozsah, ale aj typ pokrytia daného článku v daných novinách ukazuje, že imidž, práca a zistenia nadácie boli predstavené asi 12 miliónom ľudí. Pri niekoľkých príležitostiach sa práca nadácie dostala na titulné stránky významných denníkov, medzi nimi *Le Monde* vo Francúzsku, *Aamulehti* vo Fínsku, *Mladá Fronta Dnes* v Českej republike a *Wirtschaftblatt* v Rakúsku. Prácu nadácie tiež cituje rastúci počet úvodníkov a komentárov.

Pre zvýšenú publicitu nadácie a jej práce v médiách boli mimoriadne dôležité tlačové aktivity počas národných návštev v Rakúsku, Maďarsku, Španielsku, Slovinsku, Írsku a Švédsku.

Pozvánky na externé podujatia

Členovia personálu nadácie sa v roku 2005 zúčastnili na 95 externých podujatiach, vrátane 66 prípadov aktívnej účasti ako rečníci alebo predsedajúci na konferenciách. Približne 25 z týchto podujatí zorganizovala Európska komisia, Európsky parlament, Rada ministrov a Eurostat, 12 zorganizovali federálne ministerstvá a zostávajúcu časť skupiny sociálnych partnerov, mimovládne organizácie a výskumné ústavy. Uvedená tabuľka znázorňuje rozdelenie týchto podujatí podľa tém.

Témy externých podujatí, na ktorých sa zúčastnili zamestnanci nadácie

Témy	Počet podujatí
Všetky témy	12
Zamestnanecké vzťahy a partnerstvo	21
Sociálna súdržnosť	26
Zamestnanosť a pracovné podmienky	9
Rovnováha medzi pracovným a osobným životom	11
Zamestnanosť/zamestnanecké vzťahy spoločne	3
Reštrukturalizácia	13

Akademické citácie

Väčšina práce nadácie, ktorou je politicky orientovaný sociologický výskum, vstupuje na akademické pole prostredníctvom časopisov a článkov, kde môže zohrávať úlohu pri rozvoji myšlienok a ďalšieho výskumu.

Nadácia eviduje počet citácií a počet rôznych časopisov, v ktorých sa citácie objavujú. Pretože nie je možné zabezpečiť, aby všetky citácie boli zachytené, celkový údaj sa vždy vyjadruje ako minimálny počet. Je bežnou praxou zaznamenávať citácie dva roky, pretože medzi publikáciou výskumu a jeho rozšírením do hlavného prúdu externých publikácií je vždy časový rozdiel. Je tiež dôležité vedieť, ako často kľúčové časopisy citujú výskumnú prácu nadácie.

Citácie v časopisoch

Počas rokov 2004 a 2005 bol výskum nadácie citovaný v prinajmenšom 350 článkoch, uverejnených v 220 rôznych časopisoch, ako je zaregistrované v nasledujúcich databázach: Scopus, Social Sciences Citation Index, PsycLIT, Econlit, CSA Sociological Abstracts, CSA Worldwide Political Science Abstracts a Emerald Management Reviews.

Práca nadácie bola citovaná vo viacerých časopisoch, ako je 14 uvedených v tomto zozname, ale zoznam zahŕňa iba tie, v ktorých boli začlenené viac ako štyri citácie práce počas dvojročného obdobia 2004–2005.

Časopisy, v ktorých sa citovala práca nadácie 4 a viackrát, 2004–2005

Časopis	Počet citácií
European Journal of Industrial Relations	12
International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations	11
Industrial Relations Journal	11
Economic and Industrial Democracy	10
Work, Employment and Society	8
Social Science and Medicine	7
Journal of Occupational and Environmental Medicine	6
British Journal of Industrial Relations	5
Employee Relations	5
European Journal of Work and Organizational Psychology	5
Foresight	5
Journal of Occupational Health Psychology	5
International Journal of Human Resource Management	4
International Journal of Occupational and Environmental Health	4

Hlavné akademické oblasti

Ďalší spôsob merania vplyvu nadácie v akademickej sfére sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov priemernej citovanosti ISI, ktoré pozostávajú z 54 rôznych kategórií spoločenských vied. Citácie v týchto kategóriách udávajú údaje o zameraní, rozsahu a kvalite časopisov, v ktorých bola práca nadácie citovaná. ISI ukazovatele priemernej citovanosti za rok 2004, ktoré boli vydané v lete 2005 ukázali, že výskum nadácie bol citovaný v 24 z 54 kategórií.

Najčastejšie citácie boli v najznámejších časopisoch v týchto štyroch kategóriách: zamestnanecké vzťahy a zamestnanosť; verejné zdravie, ochrana zdravia pri práci a hygiena životného prostredia; aplikovaná psychológia; a sociológia.

Kľúčové podujatia v roku 2005

Životné podmienky

Rovnováha medzi pracovným a osobným životom: strategický pohľad

8. marec, Kodaň, Dánsko

Organizované CBAF (Centre for work-life balance) (Centrum pre rovnováhu medzi pracovným a osobným životom)

Prednášajúci: Henrik Litske.

Ako čeliť demografickým zmenám: nová solidarita medzi generáciami

11. – 12. júl, Brusel, Belgicko

Európska komisia

Spravodajca: Hubert Krieger.

Medziskupina Európskeho parlamentu pre starnutie obyvateľstva

20. septembra, Brusel, Belgicko

Prednášajúci: Gerlinde Ziniel.

Zväz staršej generácie Európy (EURAG): 18. medzinárodný kongres

30. september – 1. október, Lubľana, Slovinsko

Organizované EURAG (Zväz staršej generácie Európy)

Predseda skupiny workshopu: Robert Anderson.

Zamestnanecké vzťahy

Sociálny dialóg a zmeny vo vzťahoch medzi sociálnymi partnermi

24. február, Brusel, Belgicko

Workshop EHSV–CCMI

Prednášajúci: Isabella Biletta

O predchádzaní a riešení konfliktov

22 – 23. apríl, Sofia, Bulharsko

Konferencia ETUC

Prednášajúci: Timo Kauppinen

Európsky sociálny dialóg – seminár o čiernej práci

19. september, Brusel, Belgicko

Spoločný seminár ETUC/ENICE

Prednášajúci: Isabella Biletta

Účasť zamestnanca v globalizujúcom sa svete

14. – 15. október, Frankfurt, Nemecko

Medzinárodné sympóziu

Prednášajúci: Stavroula Demetriades

Sociálny dialóg: rôzne názory, spoločná vízia

17. november, Londýn, Spojené kráľovstvo

Department of Trade and Industry (Ministerstvo obchodu a priemyslu), Spojené kráľovstvo

Konferencia sa konala ako súčasť predsedníctva Spojeného kráľovstva v EÚ.

Prednášajúci: Timo Kauppinen

Vzťahy medzi sociálnymi partnermi v EÚ, Japonsku a USA

24. – 25. november, Londýn, Spojené kráľovstvo

Workshop EIRO

Prednášajúci: Isabella Biletta, David Foden, Stavroula Demetriades

Pracovné podmienky

Spoločný seminár ECE/ILO/Eurostatu o kvalite práce

11. – 13. máj, Ženeva, Švajčiarsko

ECE/ILO/Eurostat

Prednášajúci: Greet Vermeylen.

Správa o obťažovaní/násilí na pracovisku

12. máj, Brusel, Belgicko

Spoločný seminár sociálnych partnerov EÚ o násilí a obťažovaní na pracovisku

Prednášajúci: John Hurley.

Vzdelávanie a zamestnateľnosť

21. – 22. jún, Luxemburg

Spoločne EWCO/Luxemburské predsedníctvo EÚ

Prednášajúci: Willy Buschak, Jean-Michel Miller, Bernard Housett, John Hurley a Greet Vermeylen.

1. medzinárodná konferencia Európskej asociácie vedeckého prieskumu (European Survey Research Association)

18. – 22. júl, Barcelona, Španielsko

European Survey Research Association

Prednášajúci: Enrique Fernandez.

Vysoko výkonné pracoviská: pretože ľudia znamenajú podnik

15. september, Londýn, Spojené kráľovstvo

Department of Trade and Industry (Ministerstvo obchodu a priemyslu), Spojené kráľovstvo

Prednášajúci: Enrique Fernandez.

Úspechy, paradoxy a nedostatky: skúsenosti s nedávnou reformou riadenia ľudských zdrojov vo verejných službách

26. – 27. september, Maastricht, Holandsko

Seminár EIPA (Európsky inštitút verejnej správy)

Prednášajúci: Jean-Michel Miller.

Európske stredisko pre sledovanie zmien

Internacionalizácia zamestnanosti: výzva k spravodlivej globalizácii

11. – 12. apríl, Annecy, Francúzsko

ILO/Ministerstvo práce, zamestnanosti a sociálnej súdržnosti Francúzska

Prednášajúci: Barbara Gerstenberger.

Plenárne zhromaždenie výboru pre odvetvový sociálny dialóg pre rybný priemysel

14. október, Brusel, Belgicko

Prednášajúci: Torsten Müller.

1. medzinárodná konferencia MIRE (Managing Innovative Restructuring in Europe) (Riadenie inovatívnej reštrukturalizácie v Európe)

7. – 8. december, Paríž, Francúzsko

MIRE

Prednášajúci: Donald Storrie.

Zamestnanosť v čase zmien – technológií, miesta a prostredia

7. – 8. december, Brusel, Belgicko

Socialistická skupina v Európskom parlamente

Prednášajúci: Barbara Gerstenberger.

Všeobecné

Jednota v pozadí rozdielov: potreba integrovaného systému inšpekcie práce

9. – 11. marec, Mondorf-les-Bains, Luxembursko

ILO/Luxemburské predsedníctvo EÚ

Prednášajúci: Willy Buschak.

Nové perspektívy sociálnej politiky

8. apríl, Baden, Rakúsko

Rakúska Federálna komora práce

Prednášajúci: Willy Buschak (hlavný prejav).

Čo je nové v EÚ?: Informácie o Európe 2005

14. – 15. apríl, Londýn, Spojené kráľovstvo

European Information Association (Európska informačná asociácia) (14. ročník konferencie)

Prednášajúci: Elisabeth Lagerlöf.

Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok

Výročná správa 2005

2006 – 27 – 21 x 29,7 cm